

19.01.2010, İstanbul

İLGİ: Katma değerli servislerle ilgili Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği'nin (MOBİLSAD) görüş ve önerileri

1.Katma değerli mobil servis sektörü

Logo, melodi, bilgi, eğlence, oyun, sohbet (chat), TV ve radyo, bilgi yarışma servisleri ve benzer özellikteki birçok mobil katma değerli servis en temelinde SES ve SMS (text) tabanlı olarak tüketicilere sunulmaktadır.

Türkiye'de gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında bulunan abonelere verilen tüm servislerin ekonomik büyüklüğü **400-450** milyon ABD doları değerindedir. Bu ciro üzerinden operatörler ve 3. parti şirketler **200-250** milyon ABD Doları civarında vergi vermektedir. Bu rakamlara operatörlerin şebeke içinde ürettikleri servislerin de gelir rakamları eklendiğinde, rakam daha da yükselmektedir.

BTK 2008 Telekom Pazarı Resmi Raporu'nda telekomünikasyon pazarının toplam büyüklüğü **24 milyar** ABD doları ve bu pazar içinde katma değerli servislerin geliri de **%5** olarak gösterilip pazar büyüklüğünün toplamda **1.2 milyar** ABD doları olduğu vurgulanmaktadır.

Katma değerli servis sektöründe operatörler ile sözleşmeli olarak ürün ve hizmet geliştiren 3. parti şirket sayısı **200** civarındadır ve sektörde yaklaşık 30.000 kişi istihdam edilmektedir. 3. parti şirketlerin bir kısmı üniversitelerin teknoloji parklarında veya serbest bölgelerde **AR-GE** çalışmaları yapmaktadır. Yurtdışındaki operatörlerden hizmet alan Türk abonelere verilen gerek SMS, gerekse SES tabanlı servisler ile yurtdışına ürün ve hizmet **İHRACATI** yapılmaktadır. **Deloitte Fast 50 Programı**'nın "**En Hızlı Büyüyen Teknoloji**" şirketleri sıralamasındaki ilk 10 şirketten 3'ü; **Deloitte EMEA bölgesinde 500 şirket arasında yapılan yarışmada** ise ilk iki şirket katma değerli servis üreten şirketlerden oluşmuştur. Yurtiçi ve yurtdışında pek çok başarıya imza atan bu şirketler hem ülkemizi temsil etmekte hem de üretkenliklerini tescil ettirmektedir.

Bu ilerlemenin devamının sağlanması, araştırma, geliştirme faaliyetlerine destek veren, genç mühendisleri istihdam eden, teknoloji, içerik ve servis yaratan bu şirketlerin devamlılığının sağlanmasında yatmaktadır. Sektörün 3G ve yakınsama teknolojileriyle

beraber ivme kazandığı Őu günlerde alınacak kararlar, tüm sektörü ve ekonomiyi çok yakından etkileyecektir.

Pazarda faaliyet gösteren Şirketler özellikle **tanıtım ve telif** konusunda ülke ekonomisine ciddi yatırımlar yapmaktadır. Sadece **TÜRK SAT** bünyesindeki içerik servislerine yönelik tanıtım yapan televizyon kanalları için yıllık ödenen frekans kira bedeli **12-13 milyon** ABD doları civarındadır. Bunlara ek olarak gazete, dergi ve internet reklamları ile bu rakam **15-16 milyon** ABD dolarını bulmaktadır. Tüm bu rakamlar içinde operatör Şirketlerin tanıtım harcamaları olmayıp, yapılan bu harcamalarda devletimizin ikincil vergi geliri oluŐmaktadır.

Telif demelerinden kaynaklı olarak ülkemizde içerik üreten sanatçı, yapımı, bestekar ve söz yazarı gibi kiŐilerin yasal haklarını koruyan edisyon Őirketlerinin elde ettikleri gelirler, bugün albüm satıŐı gelirlerini geçmiŐtir. Bu sebeple üretilen katma değerden çok farklı meslek grupları faydalanmaktadır.

2. Sektöre iliŐkin konular ile ilgili görüş ve nerilerimiz

2.1. BTK'nın 30/06/2009 ve 20/08/2009 tarihli melodi ve oyun hizmetlerinin düzenlenmesi kararı ile ilgili görüş ve nerilerimiz Şöyledir:

BTK'nın 30/06/2009 ve 20/08/2009 tarihli kararları ile satıŐlarda SMS veya Őifre onayı mecburiyeti getirilmiŐtir. Bu karar ile beraber satıŐ kurguları sürdürülebilir olmaktan çıkmıŐtır. SatıŐ sürecinin iyileŐtirilmesi ile ilgili olarak görüş ve nerilerimiz Őu Őekildedir :

2.4.1. Onay kodu ekranı kurgusu, BTK tarafından daha önce getirilmiŐ olan SMS kurgusuna göre daha kullanıcı dostu olmakla beraber, mobil kullanıcısı açısından, mobil mecranın kısıtları da göz önünde bulundurulduğunda hl son derece zordur. Cep telefonlarının ekranının küçük olması dolayısıyla sadece dikey navigasyon mümkün olabilmektedir. Ayrıca pek çok farklı platform olması ve Őifre girme ekranının her platformda farklı davranması da sorun teŐkil etmektedir. Neticede internet mecrasında kullanıcıların aliŐkin olduğu bir süreç, mobil ortamda aynı kullanım kolaylığını sağlayamamaktadır.

Wap üzerinden alım ile ilgili olarak önerimiz, fiyat ve taksitlendirme bilgisinin verildiği bir wap sayfasında onay kutucuğu (check box) ve satın al butonu ile çift onay mekanizması ile satıŐın denenmesi yönündedir.

2.2. 24.11.2009 tarih ve 2009/TK-08/603 sayılı Kurul Kararı ile ilgili görüş ve önerilerimiz
2.2.1. *Madde 4: "Halihazırda canlı sohbet hizmetini sunmakta olan işletmecilerin söz konusu hizmetleri, sundukları numaralardan 900 alan koduna geçirmeleri için, işletmecilere Kurul Kararı'nın tebliğinden itibaren 2 (iki) ay süre verilmesi ve süre sonunda 900 haricindeki numaralardan söz konusu hizmetin durdurulması"*

Geçiş süreci için Kurul Kararı'nda ifade edilen **2 (iki) aylık** süre teknik ve idari sebepler açısından son derece kısıtlı bir zamandır. Operatörlerin teknik altyapıyı yetiştirme süreleri, şirketlerin ise servis kurgularını değiştirme süresi ve mevcut altyapı yatırımları ile bu kadar kısa sürede bu yapıya geçmeleri mümkün değildir. Yeni numara blokları için operatörlerin ara bağlantı anlaşması yapma zorunlulukları ve bu anlaşmaların sağlanma süreleri de göz önünde bulundurulduğunda sürenin ne kadar yetersiz olduğu görülecektir.

Bununla birlikte UMTN (Uzak Mesafe Telefon Hizmeti) veren şirketlerin de sabit hatlardaki serbestleşme ile bu pazardan pay alma hak ve istekleri de değerlendirilince, sürecin ne kadar uzun ve zor olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bilindiği üzere benzer bir durum 3G ara bağlantı sürecinde ve şehir içinin rekabete açılması esnasında da yaşanmıştır. Tüm bu süreçler içinde servislerin tamamen kapalı kalması riski son derece büyüktür. Talebimiz, bu sürenin 12 aya uzatılmasıdır.

2.2.2. *Madde 5: "Bütün abonelerin hatlarının (sabit, mobil, uydu vb.) 900 alan koduna kapalı olması, ancak abonelerin yazılı talebi ile bu servise açık hale getirilmesi"*

Abonelerin **yazılı** talebi ile bu servislerin açık hale getirilmesi ibaresi, içinde bulunduğumuz iletişim çağı ve e-devlet sürecini takip eden m-devlet süreci ile uyumsuzdur. Temmuz 2009'da hizmet vermeye başlayan 3G mobil internet aboneliği için tarife tipini değiştirmek bugün abonelerin operatör şirketlere bir SMS atması ile mümkün olabilirken katma değerli servisleri alıp almama kararına dair yazılı ve şahsen başvurup yapılmasını talep etmek, süreci son derece zora koşacak ve pratikte işlemeyecek endişesini yaratmaktadır. Konuyla ilgili bir düzenleme yapılması görüşüne bizler de katılıyoruz. Ancak çözümün toptan servisleri kapatma şeklinde değil, bu servislerden faydalanmak istemeyen aboneler için geliştirilecek ve hat kapatmayı son derece kolaylaştırmaya yönelik üretilecek çözümler ile olabileceği kanısındayız.

Talep ve önerimiz, hatların baştan kapalı tutulmaması, abonelik başlangıç ve bitişinin cep telefonu üzerinden kolaylaştırılması yönündedir. Bahsi geçen servislerin 900'lü numara grubuna alınmasından sonra anons dinletilirken aboneye isterse 1 tuşuna basıp telefonunu bu servislere kolayca kapatabilme ya da aynı şekilde servise açabilme imkanı

sunulmaktadır. Ancak çıkan kararda bütün abonelerin başta bu servis aramalarına kapalı olması ve abonenin bu servislere telefonunu açtırabilmesi için yazılı müracaat şartı hükmü, doğrudan sektörde önüne geçilemez yaralara yol açacaktır. Bu karar bir **düzenleme** kararı olmayıp aksine bir **kapatma** kararı olmuştur.

2.3. Elektronik Haberleşme Kanunu değişikliği ile ilgili basından takip edilenlerle ilgili görüş ve önerilerimiz şöyledir:

04.01.2010 tarihli haber: "Elektronik Haberleşme Kanunu'nda özellikle siyasi propaganda, doğrudan pazarlama ve cinsel içerikli SMS ve e-mailleri sınırlamak için değişiklik amacıyla harekete geçildi. Kanun'un iki maddesinde gündeme getirilen değişiklik, söz konusu mesajlar için 'önceden izin' kuralı getirecek"

Karar resmi olarak yayınlanmış olmamakla beraber, haberin servis edilmesinden kaynaklı böyle bir düzenleme ile ilgili görüş ve önerilerimiz 2.2. no'lu maddedekiler ile aynıdır.

Dernek olarak tüketici mağduriyetinin önüne geçilmesi gerektiğine inanıyoruz. Ancak çıkan kararda yer alan "önceden izin kuralı", toplu (bulk) SMS alımının standart kapalı olacağı ve abone açtırırsa aktif hale geleceği gibi bir endişe doğurmaktadır. Konu ile ilgili önerimiz düzenlemenin halihazırda mevcut olan opt-in ve toplu SMS almak istemeyen abonenin, SMS atarak veya çağrı merkezini arayarak hattını bu tarz servislere kapatması şeklinde kalması gerektiğidir.

Saygılarımızla,

Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği (MOBİLSAD)